

Ю. ВУРЕВИЙ

ПЕРШИЙ ВАЛ

ПЕРШИЙ ВАЛ

Verlag: Ukrainischer Verlag, Krakau, Reichsstrasse 34
Накладом Українського Видавництва, Краків, Райхштрассе ч. 34
З друкарні „Поспішної“, Краків, Райхштрассе ч. 34. Тел. 147-86
Buchdruckerei „Pospiechna“, Krakau, Reichsstr. 34. Fern. 147-86

ЮРІЙ БУРЕВІЙ

Перший вал

Нотатник емігранта

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

КРАКІВ 1941

Жовтневих днів пожовкле листя
Вже осипається. Дощем
Позмивані асфальти міста,
В обличчя хвиськає бичем
Докучна мжичка. Мокрий комір
Піднявши вгору, в млу і дощ
Іти так, у безлюддя площ,
У місті, досі незнайомім.
Вже вечоріє. Вартові
Відмірюють на бруку кроки,
І повертаєшся, й неспокій
Думок шумить у голові.

Алей підстрижені тополі
Туман у сірих меланхолій
Повісма огортає. Йти
Так на світла блідих ліхтарень
Крізь вечір цей і повз каварень
Веселі шиби, і нести
Самотнє серце. Надаремно
Воно шукатиме тепла —
Його пройме холодна мла,
В чужого міста челюсть темну
Воно, одчайне, пропливе, —
Брестиме по завулках сонних,

Невговтане і невгомонне,
Те серце дивне, що живе
Поривами своїми й снами,
Що дійсністю для нього є,
Що, спрагнене, з жагою пе
Міражі власної нестями...

Самому чудно цих рядків
Імлистих настроїв психічних...
Еміграційних вечорів
Всю перечулену ліричність
Приносиш так додому. Там
Знов самоти тупі години,
Коли розгубленим думкам
Не знайдеш тягу. Щохвилини
Вони звертаються туди,
Де рідні, де знайомі речі,
Де, в присмерках таких блідих,
Так любо зустрічати вечір
При чайнику гарячим. Книг
Ждуть там сторінки нерозтяті
Й дитячі теплі рученята
Над клаптиком паперу; їх
Найважче з усього забути:
Волосся янгольського жмути,
І очка, й безтурботний сміх
Встають у споміні твому...

Так мариш ти про тихий порт, —
Та, на розстаї віковому,
На історичнім шляху орд,

Свого ти не збудуєш дому.

Хіба курінь поставиш ти,
Скупою стріхою накритий,
Але й у ньому дорости
Не зможуть у спокої діти:
У ніч якусь ударить вітер,
Все рознесе, все спопелить,
І вранці вирушиш у світ,
Узявши свій убогий клунок,
З добром, що склав ти швидкоруч;
Там пий терпкий вигнання трунок
І спрагу вижидання, й муч
Себе непевністю... Це перші
Ті дні, без праці ще, коли,
На кріслі при вікні опершись,
Ти стежиш краплі, як по склі
Спливають, і коли, зумисне
Звільнивши нерви від напруг,
Ти слідиш їх реакцій рух
На пережите все колишне
І на теперішнє... Та дні
Короткі ці пролинуть скоро
І ти їх зітреш, так, як порох
Стирають краплі на вікні.

Тоді зненавидиш самотність,
Нових шукатимеш друзяк
І, сам до дотепів охотний,
Кусливий станеш, мов будяк.
Ось — гурмою надходять друзі,

Кімната оживає, блюзи
Скидаєм, загризаєм хліб
Із сіллю — не алегоричний
Хліб-сіть, але реалістичний
Убогий хліб та сіль. Коли б
Що іншого! — а так — закусим
Лиш для смаку і враз кругом,
Голодні радуючи душі,
Капшук кружляє з тютюном,
Перетеребленим із зіллям
Святоіванським, чи якимсь
Хабаззям іншим... Скоро дим,
Чад нікотинного похмілля
Все огортає. Язики
Нам терпнуть скоро. Ми гарячі
Ведем розмови і сварки
І на чотириногах, наче
Пророцькі Пітії які,
В чаду надхненному віщуєм,
Кордони в'алим, конструуєм
Нові держави, шкереберть
Перевертаючи сучасні,
Своїм тиранам самовласним
Готуючи погубу й смерть.

Енергія усе напята,
І жвавість молодих друзяк,
І все неприспане завзяття,
Й філософсько-люльковий смак
(Цей смак — то мудрощі, що мрію
Із дійсністю лучити вміють)

Динамізують і тебе
Хоч ти волонтаризму досить
І сам у власній психе носиш,
Так, що обійдешся і без
Чужого стимулу. Та вкупі
Усе якось воно зручніш
Світ здобувати й недоступні
Верхівя досягати, ніж
Самотньо, в чорній каламуті
Рефлексій ритися, у суті
Того, що буде, є, було,
Що, зранене, не заросло,
У час, як дійсність, ще незборна,
Тебе тримає ланцюгом
На місці, і дарма кругом
Ти пориваєшся: потворна
Й ворожа повстає вона
І, в сумнівах, серед піднесень
І спадів, бешся ти щодня,
На днів своїх бурхливим плесі
Не випускаючи керма.
У діалектик історичних
Толі ти поринаєш глиб,
Історіософічне-вічне
Шукаєш у хаосі діб,
Всіх визначень, всіх заповітів,
Страшної таїни стихій,
Що їх у темні нічній
Ведуть вогні великих митів
Назустріч катастрофам, чи
Звитягам, й що, поривом крові,

Нестримно бурунять, як повінь,
На шляху греблі всі рвучи...

Майбуттю кинувши свій визов,
Ми шлем свій вогневий салют
Дням, опоясаним залізом:
Нехай ще дужче спалахнуть,
Хай гльоб струсне і розколише
Зудар непримиренних сил,
Хай, зірвані, впадуть завіси
Брехні всесвітньої у пил.
Все — лиш початок. Ми на грані
На варті стали самотні,
Аж знов розквітне в гурагані
Наш чин, народжений в огні.
Ще наші пута не розприслись,
Ще кров з нових струмує ран, —
Та ось уже один тиран
Лежить над берегами Висли.
Ми бачили його загин:
Так уявляєм Божу кару! —
Орел, що рвався понад синь,
Упав, підскубаний, з вершин,
Лиш від єдиного удару,
Й герольди фантастичних снів,
Концепцій антигадамацьких,
Що снили поміж двох морів
Утопії дурацько-хвацькі,
Всі корпорантики меткі
Перебудовують Європу,

В полоні буряки й картоплю
Підсапуючи. Щож, гіркі
Лишились спомини по шкоді
І, мов на пожарищі звір,
На тлі помпей столичних бродить
Зрадних надій блідий опир.

Так прокотився перший вал,
Проривши борозни глибокі, —
Під вихром вікових навал,
Під крик, під гирл чавунних рокіт,
Ми всі розбіглись, хто-куди;
За нами хижий крик орди,
Як за Батия, Тамерлана,
На куцях конях степових
Юрба розхристана і п'яна
Регоче під гармошку. Ніг
У шматах тупіт стомільйонний,
Горить пофарблена зоря
Знад циклопічної ікони
— Не знати: хана, чи царя,
І їй — хвала, ура, поклони.

*

У таборі утікачів
Знайшовсь і я у день похмурий;
Там стрів своїх товаришів
І першу пристань серед бурі.
Знайшлися і нові. Жили
Ми в школі, спали на підлозі,
Там дружньо вбогий чай пили
І юшку горохову. Осінь

Котила листям, голуби
Об вікна бились. Промінь часом
Майнув по небі голубім
І залітав у залю нашу,
У залю, де, немов бурун,
Невговтана кипіла юнь.
В одежах підраних, убогих,
Підшитих вітром звідусіль,
Пройшовши у слоту дороги,
Ці юнаки — із міст, із сіл,
Зійшлись сюди: „кубло фашистів”
З селян, з інтелектуалістів,
Але найбільш з робітників,
Заклалось скоро. Всяк „шипів
Лиш по гадючому...” Знайшлись там
Всі найпалкіші — сіль землі,
Що знову їм доба вогниста
Поклала руку на чолі.

Там, по шляхетському розгромі,
З вязниць утікши, ще утоми
Не збувшись з поблідлих лиць,
Носили волі першу втіху
Безжурні юнаки, що сміхом
Зривались усьому настріч.
Прожите строгістю впялося
У їхні риси чимсь різким,
В тюрмі обстрижене волосся
Ще не попідростало їм;
Носив з цих юнаків веселих
Досмертний присуд неедин,

Та темрява вязничних келій
Вогно їх не притьмила. Чин
Довершений палав над ними,
Над їх роками похмурними,
— Хай навіть був безглуздий він, —
Хай був шалений, божевільний,
З одчаю зроджений — та, в час,
Коли, своєю міццю хмільний,
Наїздник насміхався з нас,
Коли солодким словом зради
Він підкрадався до сердець,
Щоб потім гнівно, без пощади,
Спустити свій катівський меч,
У час, як чести і підлоти
Вже затиралась Божа грань.
І всі зневірені, усоте,
Хилялись низько від благань
І просьб підлесливих, — а ворог,
В погорді кривлячи уста,
Приймав підданницьку покору, —
Тоді їх, вісників повстань,
Зривались вистріли, пожари,
І спокою знайти не міг
Наїздник, у страху від їх,
Суддів і виконавців карі.

Хай дика буйність та була
Полусліпа, хай — тільки піна,
Що нею, в дні злоби і зла,
Так накипіла Україна,
Вони — той непримирний дух,

Що в масах хвилював упертих,
І що — даремні навіть — жертви,
Коли закон буття їх — рух!
Вони — джерела ті, де беться
Стихій бурливість молода,
Що жадно з них колись напеться
Міць переможного Вожда!

*

У суетливості щоденній
За хлібом емігрантським, день
За днем минає. Для надхнення
Часу немає. І лишень
По вечорах, або ночами,
Засівши при столі з книжками,
Чай на машинку спіртову
Поклавши, змерзлою рукою
Пишу рядки, бючись з собою
За слово кожне. Та живу
Тоді насправді: дрібничкове
Все віддаляється кудись
І захлинає дивна повінь
Все серце неспокійне. Близк
Незнаних заграє полум'янить
Ще недосягнуту красу
І, ввесь у творчому паланні,
Свій жар крізь темряву несучу.
Усе високе, недосяжне,
Неначе ближчає тоді,
І ум, окрилений, відважний,
Ширяє вільно в висоті;
Усе минуле, все майбутнє

Встає якраво перед ним,
І бачить він єдине, сутне,
Зухвалим поглядом своїм,
Усі події він обняти
З початку хоче — до кінця,
І хоче всі вузли розтяти
Ударом смілого меча.
Правам буденним не кориться,
Не знає він ні меж, ні стін,
Допитливий, як блискавиця,
Всю дійсність протинає він
І пристрастю палкого зору,
Днів відхиляючи покров,
Зорить героїку сувору
Своїх задуманих будов...

Ось знову пишу. За словом слово
Складати важко у рядки,
За вічним стежити й полову
Геть відкидати. Крізь бючки
Строфа перепливає кожна
Палючим струмом потужним,
Аж перед днями, переможна,
Повстане в гордім лаврі рим.
Це — не в запалі словоблудства
Надхнення роблене, не од
Забріханих повніський рот,
Не гимни „генієві людства”,
Де стимул творчості один:
Тваринний жах, що мязи корчить,
Що розум захлина, як дим,

І волі зривам формотворчим
Розчавлює в тупій злобі
Іще невипростані крила,
Щоб потім цирковій юрбі,
Що з чуда-дива оніміла,
Вказати тільки автомат,
Єство послушне, безособе,
Менстреля на наказний лад,
Зате „з кокардою на лобі”.

З усмішкою стрічав їх Львів,
Йшов до театру на спектакел,
Ексібіціонізмом слів,
Там жонглювали небораки,
Самі орденоносні. Їдь
Злоби маленької своєї
Лили на все, на чім стоїть
Світ української ідеї,
З чим вийшла у поход століть, —
І били браво їм євреї...

І не один між ними фронт —
Колись творець поем бунтарських,
(Тепер орденоносець царський)
Свій протитуував талант:
У радіо тоненьку слину
Цідив і лаяв Україну,
— Не „Вільну Україну”, — ту,
Де Кацнельсон, поет найперший,
В частушках вказує довершень
Благодяждождних висоту,
А ту, що лицарською кровю

Свій кожен напувала зрив,
А ту, що піднялася знову
Помстити за століття кривд,
Від Боголюбського, що Київ,
Злупивши, з попелом розвіяв,
Від Алексея і Петра,
Що нині в Україні „вільній”,
Тарасом прókлятий, із фільми
Безкарно носа задира.

Недармо ж! Гіпербелморстроїв
Предтеча геніяльний він, —
Змінялись устрої і строї,
Та дух однаковий, без змін;
Лиш повигадувано назви
Нові й вогнем ентузіязмів
Палає в кáторжника грудь,
І на совхозах щирий труд,
Не, як за панської неволі —
Машинізація ж тепер! —
Комбайн дочиста все на полі
Збере, — а хто своє найперш
Віддасть державі — той ударник,
Хто не віддасть — саботажист,
Його в лагерах підполярних
Цинга прогноїть і заїсть!

Отак всі соцвузли розтяті,
Немає безробітних там,
І всім наказано втішатись
Щасливим, радісним життям;

Лиш недобите ще бунтарство,
Ще дух Мазепин, день за днем,
На казку — Муромцеве царство —
Ригає злістю і вогнем.

Так! Цареславним і червонім
Попам ворожий він повік, —
На богослужбах мільйонних
Від анатем аж пух язик,
А він із попелу і тліні
Над світом виростає знов,
Знов хоче в море з України
Спустити злу, ворожу кров.

Даремно в латаних, дрантивих,
Шинелях тисячні полки
Богатирів стоять вошивих —
Я бачив їх: якісь мішки
Через плече, брудним ганчірям
Обвиті ноги, пальці шкірять,
Злодійкуватий, хитрий зір
Під ноги дивиться. На жир
Це вийшла Азія у дранті,
Їх коні миршаві сопуть
Гарматні тягнучи гіганти,
І всі отарами бредуть.
Рас мішанина: азіяти,
Мордва, чудь, доблесна москва,
Дегенератів-тагабатів
Що третя-пята голова.
Ховаючись між ними, й рідні

Десь карі очі загорять:
Дядьки при возі йдуть побіднім ,
Як перш, за батюшки царя.
Їх небагто — десь у базах
Далекосхідних більше їх,
Бо тут петлюрівська зараза
Без агітації усіх
Перекабачити готова
(Звичайно — вовка тягне в ліс!)
А й ті мов злякані. На: „Хто ви?”
— „І ми не ми...” — чудні якісь,
Вмовкають, зиркають навколо,
Аж жаль дивитись, — та якусь
Агітку пригадавши, вголос
Все рецитують наізуст:
Інтернаціонал, братання
(З євреями передусім!),
Національна рівність всім,
В чухоніях, біробіджанах,
Ну й в Україні — тільки брат
Російський із усіх найстарший,
Бо він революційний лад
Стахановсько-ударним маршем
Заводить скрізь — також і в вас...

— Та глумом гніву і образ
Я не ображу тих, що зброю
Чужу в долонях несучи,
Душею, завжди вогняною,
Їй наказавши: „ще мовчи
І часу жди!” — палають досі.

— Я зустрічав їх подорозі,
Я бачивсь з ними, говорив,
Вони насталюють свій гнів:
Ненависть скривана з-під каску
В їх гострих жевріє очах,
Приймаючи без слова жах,
На дні їх душ тасмно й важко
Все залягає. Динаміт
Так дожидає, аж, під тиском,
Він спалахом бунтарських іскор
У небо димне прогримить!

Цих мовчазних, цих невідомих
Більш, як в своїх кошмарних снах
Міг ворог виснити. Їх жах
Не заломив і вже не зломить.
Я руку дружню їм тисну,
Серця одним в нас б'ються ритмом, —
Ми разом стрінемо вагітну
Добу, і вибух, і весну!

Тоді — насправді ми поділим
Всю землю, щоб на тій землі
Самі дебелі куркулі
Росли із зором буйно-смілим.
Щоб наливався кожен м'яз
Їм міццю степу — їхнім хлібом,
І щоб, в історії хоч раз,
Наївся кожен з них, — а ріпу
І маслаки щоб на столи
Жбурнув на бэнкетах ворожих, —

Нехай злодії шкірять кли
І хай облизується кожен.
А хто, нестямний, ще й по наш
Кусок поласитись захоче,
Попити ми йому наточим
Вина червоного до чаш.

Ми ж хочем, щоб веселі діти
Цвіли безжурно на землі тій,
Щоб племя лицарів зросло
(Руди ж нікопольської досить!),
Щоб вгору піднесли чоло
Голодомори-міхоноші,
Щоб під гудзами їх рамен
Набрякли жили повнокрові,
Щоб кожен зміг пройти у день
Марш сімдесятькілометровий,
А потім, у вогні боїв,
Ударом ворога здолати,
Щоб той вилизував свої
Надовго перебиті лапи.

Ми кличем расу молодих
На землю прадідну козацтва,
— Є ж там розкинутись куди —
Край легендарного багатства!
Ланами ж пшениці, жита,
Хвилюють золотом простори,
За ними — синява густа
Лягла на обрії — о, море! —
Об скелі хижо бурунить,

— Який удар, краса і сила!
В землі ж — манган і антрацит
В стоверствих наростає жилах,
Цвітуть степи, ліси шумлять,
Ревуть енергії Дніпрові —
Хай встане ж знову слово брат,
З землі, з історії і з крові.
Та не за примхою приблуд,
Що творять власне право й суд,
Що — тільки маска їх братерство,
Лиш для наживи параван, —
Хіба ж не змінено з майстерством
Дворянський на совхозний лан?
Хіба ж по давньому Росія
Для них незрушна, не одна,
Хіба ж не задушевна мрія,
Що все ще проковтне вона,
І не задавиться кістками,
Дочиста вилиже усе,
І вітер гимни над полями
Самодержавні понесе?

Що їм минуле героїчне,
Що Україна їм якась! —
Хай немовлята рахітичні
Ростуть у неї — та віддасть
Нехай наказані всі норми,
Над сто свій перевершить труд,
Щоб лиш Москва, під спів мажорний,
Росла гігантами споруд.

(Давно кінець прийшов баронам,
Трудящим там належить світ;
П'ять Кагановичів в салонах
В фотелях шкуряних сидить.
З них кожен — як барон курляндський.
В своїй жидівській голові
Він махінації гігантські
І п'ятилетки все нові
Знай комбінує. Їм pomoже
Й донька одного з тих жидів,
Наложницю зробити з Ройзи,
Сам вождь трудящих потрудивсь!)

Сторінки кремлінської „Правди”
Лежать ось на столі моїм
(Знайомі привезли) поправді
Тут слово „Правда” — тільки дим.
Та тут не важне це, а числа:
Добуто скільки, де, чого;
Там цифра виробництва стисла
Підводить підсумки всього:
Вугілля, буряків, металу,
Пшениці — стільки, й стільки тон, —
Це — з України, це — з Уралу,
А це — з деінде ще... В колон,
В табельок мову статистичну
Вдивися, зрозумій, пізнай
Всю справжню правду, ту, що вічно
Кричить: братішка, дай, дай, дай!
Крізь сухість статистичних цифер
Жах український прогляда,

Всі зиски, злуплені з Сизифів
Колоніяльного труда.
І лайка ще, що: мало, мало!
Мовляв — без темпів, без запалу
(Хоч перевиконано план);
— І знов, і знов у барабан:
Ще більше темпів, більше праці —
Цю п'ятилетку — знов у три!
А носа втрем фашистам, братця!
— І праця у руках горить:
Еквілібристи при варстатах,
Один при трьох, як автомати,
Вертаються, крутяться, — з чола
Нема коли обтерти поту, —
Перевиконують роботу,
Знов цілі купи баракла!

Та всі Ельбруси виробництва —
Куди діваються вони,
Плоди рільництва і гірництва,
Що селянин і робітник
З землі їх видобуде — ринуть
У глиб чийх кишень без дна,
Що Ти, пшенична Україно,
Голодна, в дранті, і брудна?
Куди ж дівається багатство,
Що й досі всі — пролетарі,
І навіть армія — босяцтво,
Не хрестоносні лицарі?

Ті, що недавно з України
Вернулися, страшні картини

Описують: там серце біль
Хапав; на тлі обдертих сіл
Голодні, скрофулічні діти,
З очима, мов у вовченят,
Гризуть кістляві пальці, світить
Їх тіло зпід обвислих шмат.
(— Вони це розглядали скрізь там
Не по колхозах Інтуриста,
Тому то й догледіли суть) —
Там на плантаціях живуть
По-людськи тільки економі,
Підлизні всякі і невтомні
Наглядачі, що їх Москва
Наслала — ну, і жидова.

Вони — в країні держать варту,
Свої права надавши їй,
Нову советську магна харту.
Гетьчисто списане все в ній,
Вона — з усіх передовіша,
У неї заглибися, тішся,
Там, громадянине, твої
Права й обовязки. Обрати
Ти маєш право депутатів
Таємно й вільно. Так стоїть
У ній написано докладно.
Ти йдеш (обовязок!), — парадно
Вкидаєш в урну голос свій,
І маєш вірити, що твій
Обранець вийде! — Спи ж безжурний, —
Є в мудрім праві тім одно:

Посол твій вибраний давно
В твоїй комедіантській урні!

А далі право маєш ти
На всякі мітинги і збори,
Там можеш транспарент нести
І славити далекозорість
Вождя великого, і тих,
Хто став при владі: і на мові
Дозволив рідній всі казкові
Чесноти вихваляти їх...

Конституційних прав безправя
Землі так надано моїй,
І ще наїздники неславлять
Імя її в злобі лихій.
З історії своєї й слави
Вона окрадена, лежить,
І іменем її лукавить
На форумі — москаль і жид.
*

Підводжу голову до шиб:
Світла вже погасають. Північ.
У пальці холодно. Та скрип
Пера чарує ще. Нерівні
Рядки виводить на папір,
Їх перекреслює, аж знову
Строфу він виведе готову;
Так міцно виростає вірш,
Так пульс відцокує ритмічно
Слова — ударами бійця,

Так вірш підводиться над ніччю,
В ворожі цілячи серця.
Наказ: ні вірша, ні удару
Не смієш схибити — затам!
Хай у добу вростає яру
Мистецтво, здійснене життям.
Весь жар ліричного сновиддя,
Ненависть, і любов, і гнів,
Постав перед обличчям днів —
Хай візьмуть буряне насліддя.
У хижім крутежі подій
Гори, люби, ненавидь — жий
Гарячим віддихом, аж вдарить
У серце вихром бойовим,
І пісня над піснями — гімн
Прорветься звитяжно під хмари.

Але кому, кому тепер
Свою складати пісню слави,
Як серце гнів сердитий чавить
І наскрізь глум його прожер?
Хіба що вам, о, справедливі,
Всі давні шпіцлі дефензиви —
Тепер ви на советський хліб
Всі перейшли. Собі ви вірні,
Собі незрадливі — які б
Пани в вас не були, в безмірній
Своїй злобі незмінні ви,
Однакові і непохитні —
— Довіку все жовтоблакитне
Бе кровю вам до голови.

Ви — не собачки покосві ,
Поети, ті, що навіть сміх
Назвати ворогами їх,
Що ходять в стьожечках рожевих
І на лапки стають; — не те ви! —
Ви добре знаєте, звідкіль
Кінець вам прийде, то ж, душею
До дна ворожі нам своєю,
Своїх не щадите зусиль.

Чеснот і права оборонці,
Примірні навіть для Чека,
Чекає праця вас важка —
Але зійшло знов ваше сонце:
Готовте доноси, палки
Гумові (— ліктори советські!)
Зносить на допити — як беться
Ви не забули ще; — яке
Почесне в вас завдання нині,
Аж радість груди розпира!
Ордени ждуть і вас. Ура! —
Про вас почують в Україні.
Дістали ж ви не будьяку,
А „вільну” Україну. Сенс той
Збагнуть до дна і, за першенство,
Посоцзмагайтесь з ГеПеУ!

А ви, що крізь советські тюрми
Імя єдине несете,
Де ваші дні минають хмурно,
Та де тим яскравіш цвіте

Високий смолоскип, що бурі
Незгасних почувань над ним
Встають вогнем полум'ямим,
Коли, оперши скронь на мурі,
Ви бачите, кріз гніву дим,
Як блиск ненависти, обурень,
Єдиний темряву страшну
Просвітлює: усю самотність,
Одчай нічних годин без сну,
Всіх дум невилічну скорботність,
Всі спогади, що все гіркіш —
За вами вперто бродять скрізь
І в очі заглядають —

Ждіте!

Недовгий час — ударить грім
І, з тим ударом громовим,
Настануть наші дні. Привіт їм!

Тоді, тоді — ваш прийде час:
Нехай від жаху сонце гасне —
У лавах рушите безстрашних
І серце, біль усіх образ
Згадавши, не зжахнеться кари —
Рука підійметься — і вдарить,
Як не вдаряла ще ніраз!

І ще туди, де золотаве
Арктичне сяйво мерехтить,
Де, лігши на холодний лід,
Уся Фінляндія кривавить,
Я шлю свій байронський привіт!

Крізь задротовані кордони
Мій, може, не долине спів,
Та, в час, як полум'ям червоним
Простори спалахнуть степів,
Ви, півночі суворі діти,
У шкури ренові зашиті,
Побачивши вогненний стовп,
Як, проти північного кола,
В знаків таємних ореолах
На небо півдня точить кров,
— В страшну вдивляючись красу ту,
Країну, зірвану з оков,
Зустріньте буряним салютом!

Краків, січень-лютий 1940 р.

